

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.
Kiadják:
Gruda Pál és Társa.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

Előfizetési felhívás

Zombor és Vidéke politikai napilapra.

A „Zombor és Vidéke“ f. évi október hó 1-től fogva **napilappá** alakul át. Kevés vármegye van már az országban, melynek napilapja ne lenne, itt az ideje, hogy Bácsmegye közönsége is oly sajtóval rendelkezék, melyből az országos s megyei politikai eseményekről gyors és kimerítő tájékozást merithet.

Közönségünk az országos eseményekről rendszerint 24 órával későbbben értesül, mint az ország legtöbb megyéje, melyek napilapokkal rendelkeznek.

A villamos drót századában 24 óra nagy idő s az intelligens közönség méltán követeli meg sajtójától, hogy a fővárosi sajtótól ne maradjon el 24 órára, hanem gondoskodjék arról, hogy egyidejűleg értesítse a közönséget az eseményekről. A „Zombor és Vidéke“ e célt kívánja szolgálni, midőn napilappá alakul át. Nem veszi föl a fővárosi napi lapokkal tartalom dolgában a versenyt, de jól értesültség szempontjából a napi lapok niveaujára óhajt fölemelkedni. F. évi október hó 1-étől fogva lapunk vasár- és ünnepnap utáni kivétellel mindennap meg fog jelenni s fővárosi tudósítónk úgy az országgyűlési, mint az országos s nagyobb jelentőségű külföldi eseményekről is hű és kimerítő sürgöny-értesítést küld, **mely az esti vonattal érkező fővárosi lapokat meg fogja előzni.** Az intelligens hírlapolvasó közönség Bácsmegyében a „Zombor és Vidéke“ útján fog **első sorban** értesülni az országos politikai eseményekről s nem lesz kénytelen a sokszor oly feszült érdeklődéssel kísért parlamenti válságok fordulatait 24 órával később ismerni meg, semmint az ország más megyebeli közönsége. E mellett a „Zombor és Vidéke“ a megyei eseményeknek is hű krónikása kíván maradni s az eddigi rovatait fentartja, képes éleztlap mellékletét, a már is közkedveltségű „Bácskai Karczós“-t, valamint ama nagyszabású „Bácskai Naptár“-t, mely egy teljes megyei czimattal fog folélni, — díjmentesen adja előfizetőinek. A „Zombor és Vidéke“ a napilappal járó magasabb feladatok megoldhatása végett előfizetési árban emelkedni kénytelen, de ezen áremelkezés szemben azzal, a mit a közönségnek nyújtani kívánunk, jelentéktelennek mondható.

A „Zombor és Vidéke“ f. évi október hó 1-étől fogva helyben és vidékre: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.

Hazaifias tisztelettel

a „ZOMBOR és VIDÉKE“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁRCA.

Nemes-Militicsről.

— A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárcája. —

Régi hírességén elgondolkodva, lassan-lassan fájdalmas nyugtalanság tölti el az ember szívét. Lakóainak valamikor olyan volt a helyzete, mint a határvidékieké. Ha baj volt a haza körül, csak a nemes-militicsieket vonultatták fel. Mindig kéznél voltak. Manapság úgy bevették magukat a szél által össze-vissza kuszált, kidült-bedült, vakolatlan házaikba, mintha csak azt várnák, hogy az egész mindenség reájuk szakadjon.

Trencsén, Nyitra, Vas, Győrmegeből és Szabadka városából kerültek elő. Összehurcolkodtak, hogy közös erővel könnyebben küzdhessenek a sors csapásai ellen. Együttesen még földes úri jogokat is vívtak ki maguknak. A község maga volt valamennyinek az uradalma. Egyenként vajmi kis kanalak voltak ugyan a lében, de a mikor a hatalomnak még az árnyékában is oly jól esik a melegedés, kivált ha a jelennek a sugarai nem valami nagyon éltetők.

Szegény nemesek. De minék is dobogott a szívük olyan hevesen a magyar alkotmányert. Szegény volt az akkor nagyon. Gyönyörűségét igaz, hogy az egész világ irigyelte. De mégis. Feláldozni érte mindent . . . Az érzelmeken is csak lehet uralkodni . . .

1745-ben itt született Odry András, aki 37 évig volt a megyének alispánja. Innen kormányozott. Szerették is nagyon. De ő is meg tudta becsülni atyafiait. Neki köszönheti Nemes-Militics, hogy a Ferenéz-csatorna Zombor alá került. Nem is fulladt bele mindezekig egy nemes csemete sem. A vármegye-házát sem építhették ide. Hogy is ne. Azok a csuf lehulló kődarabok minő könnyen agyonüthettek volna néhány táblabíró-jelöltet. Áldás emlékére. Legutolsó alispánfia már csak Tusculanumának választotta.

A vidéke is olyan változatos mint a multja. Dombos, mocsaras. Van rónasága is. Az a néhány magányos nyárfa ott a laponson kiháló felkiáltójel mind. Erdeje nincsen.

Az égalja egészségsége, kellemes, mindenféle hazai növény tenyésztésére alkalmas. Néha havas, kemény telek, őszi, tavaszi fagyok üldözik. Nyáron gyakran olaszországi

hőség váltja fel a gyakori esőzést. Borával nem lehet kereskedni. Meg is isszák mind maguk.

Déli határát sziklás vizű tó hullámai nyaldossák. A partján nem régen fürdőházat épített egy részvénytársaság. Kár, hogy olyan rövid volt az élete. De a mikor a sok piécza miatt a fürdőzőket csakis beszóva lehetett a vízbe engedni . . .

Nemes családjai: a Baghyak, a Horváthok, a Kocsisok, a Pálok, a Nagyok, az Odryak, a Dozsák, a Kunszabók, a Tarok, a Molnárok, a Hajnalok, a Körmendiek, az Alföldyek, mintha mind ötven krajzáros magyarok lennének.

Alkotmányos életében a követválasztások még mindig nevezetes pillanatok. Ballagi Mór, Vojnits Barnabás, Pilaszánovits József, ezután ismét Vojnits Barnabás, végül Vojnits Jakab, Széchenyi Jenő és Piukovits József voltak a kormánypartí képviselői. Istenem! Mennyi bornak, paprikának es egyéb ilyen hasznos dolgoknak emlékei fűződnek ezekhez a nevekhez. A mennyi kárt az 1866. évi fagy, az 1871. évi víz, az 1873. évi kolera, meg az a megszámlálhatatlan jégve-

Szabadkai lóverseny.

(Külön tudósítás.)

Szép, verőfényes idő kedvezett a tegnapi szabadkai lóversenynek s így mondanom sem kell, hogy nagy és előkelő közönség jött össze a tribün körül.

A verseny 1/3 órákor kezdődött. A verseny functionariusai voltak: Igazgatók: Törley Antal, Varga Ágoston, Vojnich Imre, Rohonczy Lőrincz, Nagy Akos főhadnagy. Bíró: Dr. Antunovich József. Indító: Bezerey István. Totalisateur vezető: Milassin Antal. Versenytitkár és mázsáló: Milassin Károly.

I. Az első futam az „Egyesületi” díjra volt. Az egyesületi díj 900 koronát tett, abból 700 koronát az elsőnek beérkező, 200 koronát a második kapott. Elsőnek érkezett *il. Vojnich Sándor* „Menyecske” 4 éves f. k., melyet *Batthyányi gróf* huszár főhadnagy lovalgolt. Második *Rohonczy Lőrincz* „Lelkem”-je volt, míg *Mikovits György* (Szt-Tamás) „Csárnája” kitört.

II. A Gátversenyben, mely 1000 korona államdíjjal volt dotálva, ismét *il. Vojnich Sándor* lova győzött. „Bibitz” nevű 5 éves kanczája, az előbbi verseny győztese *Batthyányi gróf* huszár főhadnagy által lovalgolta, *Rohonczy Lőrincz* „Panni”-ja ellen könnyen győzött, míg harmadiknak *dr. Vojnich Lajos* „Mátka” nevű kanczája érkezett.

III. Szabadka város díjára öt ló startolt. A díj 900 korona volt, 600, 200 és 100 korona a három elsőnek. Elsőnek ismét *idősb. Vojnich Sándor* „Lilli”-t vitte el a díjat. A győztes lovak ezuttal is *Batthyányi gróf* lovalgolta. Másodiknak a *Nagy Akos* által lovalgolt *Rohonczy Lőrincz* „Békés”-e, harmadiknak a *dr. Vojnich Lajos* által lovalgolt *Vojnich Simon* „Julesája” érkezett. Negyediknek *Peics tuk. Antal* „Minerája”, ötödiknek *Vujkovicz Cz. István* „Kemény”-e futott.

IV. Az eladó versenynek már-már általánossá vált a hiedelme, hogy csak-ékes *Vojnich Sándor* lova győzhet. És a mint látni fogjuk ez a hiedelem nem volt alaptalan. E verseny díja is 900 korona volt, ebből 700 korona jutott az elsőnek, 200 korona a másodiknak. E versenyben 6 ló startolt. Elsőnek ismét az *idősb. Vojnich Sándor* „Csin-talan” nevű 4 éves kanczája érkezett, lovása ezuttal is a fāradhatatlan *Batthyányi gróf* volt. A második díjat *Dobó István* szegedi lakos „Pille” nevű 3 éves kanczája volt, míg harmadiknak *idősb. Vojnich Sándor* „Hajnal” nevű lova érkezett, ez utóbbit *Rohonczy Lőrincz* lovalgolta, ki e versenyre tett nevezést vissza vonta.

V. Ötödik futamnak egy rögtönzött fogadás verseny következett s ez lett mintegy

kārpótlásul adva az elmaradt „Vadászversenyért”. Fogadás folytán futott *Rohonczy Lőrincz* „Panni”-ja és *idősb. Vojnich Sándor* „Olvan nincsen”. Ennél az egy versenyenél nem győzött *Vojnich Sándor* lova, mert a verseny holt volt, de azért hát nem is vitte el más ló élte a pálmát.

VI. Legvégül a „Mezei gazdák” versenye maradt. Kilenz lovas versenyzett a 200 korona díjra, melyből az elsőnek 120 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 20 korona jut. Elsőnek *Peits Tukulyácz*, másodiknak *Wujkovicz Zsiván*, harmadiknak *Mikovits Ágoston* érkezett.

Ez a verseny nap tehát *idősb. Vojnich Sándor* és *Batthyányi gróf* diadalának napja volt, a kiket ismerőseik és a közönség is számos óvatióban részesített.

A delegációk fogadtatása.

A király szombat este 9 órákor Budapestre érkezett, hogy a két delegáció tagjait fogadja. Előbb az osztrák delegatusokat vezette a király elé vasárnap déli 12 órákor *Chlumeszky* báró az osztr. delegáció elnöke, majd a magyar delegatusok kerültek sorra, kiket *Tisza Lajos* gróf vezetett.

A király a delegációk elnökeinek üdvözlésére következésként mondta:

Hű odaadásuknak éppen elhangzott biztosítása igaz elégtellel telt el s ezért szíves köszönetet mondok.

Elnök meglegedésemre szolgált, hogy a béke fenntartása és erősödése iránt a közönségi bizottságoknak legutóbbi együttléte alkalomával kifejezett meggyőződésem a mai, mindinkább nyugodt európai helyzetben érvényesült és hogy a köztünk és minden többi hatalmasság közt fennálló igen barátságos viszony azon reményre jogosít, miszerint munkálkodásunk a jövőben is népeink jólétének fejlesztésére és előmozdítására fogjuk zavartalanul fordíthatni.

Szükséges mindazonáltal, s e részben kormányom kötelességének ismeri is, hogy véderőnkeink továbbfejlesztése, éppen úgy, mint a többi hatalmasságoknál, meg ne szakíttassék. Hadügyi kormányzatomnak javaslatai, ebből kifolyólag a közgyűlés bizottságokkal a múlt évben közölt s a jövő évekre kilátásba vett szerves haladás keretéhez vannak szaba: de mindezeknél alapul szolgált pénzügyi viszonyainknak lelkiismeretes figyelembe vétele.

Bosznia és Hercegovina közigazgatási kiadásait 1895-ben is saját bevételeiből lesz képes teljesen fedezni.

A midőn az önök elé terjesztett javas-

rés okozott, az ezen urak utján mind színaranyban hullott vissza a közegbe.

A tót itt sem ember. Városrészüket Tótluknak nevezik.

Különben a bácskai Don Cezar de Bazánoknak szülőföldje ez. A gyémántos forogók, villogó kardok, az arany sarkantyuk helyett ugyan egyszerű, de erős kék posztó, suba vagy szür ékesíti elegánsított testüket. De meg mindig bőbeszédűek, szeretik a dalt, élczesek, jókedvűek. Kāromkodásuk is a régi.

Görögországban valamikor a gyorslábú Achilles, a folyfős Agamennon, a bőszi Ajax, intézték az állam sorsát. Nemes-Militicsen a a cicā Hajnal, a csāmpās Tar, a futós Dōzsa tetteit lesi mindenki.

Hā a nemes-militicsiek berugnak, hát éppen úgy éltetik a hazát, csōkōlják jó barátjaikat, őlelik a nemzetet, mint Arpād apánk idejében. Vendégzeretők a tulzāsig. Bucstujokra két egymās elé fogott mezdony is alig gyōzi huzni a sok vendēget. Űgy Isten igazában azonban ma mār csak sirmī tudnak.

A szomszéd községek magyarjai közül úgy kīrīnak, mint a pipacsok a buzāból. Űjtmālok, adják az előkelőt és méltóságtel-

jesek. A régi jogokhoz ma is halālig ragaszkodnak. Külön helyeikről a templomban a vilāg minden kincsēért sem mondanānak le.

A községnek a külseje egyébként olyan keserves, mint azē a gōlyāe, a mely nálunk tōltē a telet. Végighurczolták itt is a szabadság, a testvériség, az egyenlőség zászlait. Utcāin is rombolt a forradalom viharja. A Bach-korszaknak erre is észrevehető utálatos nyomai. De előtte minden mintha ālom volna. Szīve vérrel, nemességével, előjogai-val sietett a haza megmentésére. Nem csoda, ha utōljāra teljesen kimerült, elalētt. Bezzeg ha szārnnyai meg nem pōrkōlōdtek volna, ō is boldog ōrákat tōltene el a virulō nap, az űde fejlōdēs távoli hónapban. A tēl fagyā elōl pīnczékbe, odukba menekült, csunya fērgekkel táplālkozott. Csoda, hogy egészen el nem pusztult. Kemény hideget kellett ātszenvednie. De sebaj. Idōvel majd űj tollai nōnek és akkor annāl büszkébben fogja szelni a haladās balzsamos levegōjét. Szegény visszamaradt gōlyā.

Kā—Cza—Gō.

latoknak biralatāt tapasztalt, hazafias belátásukba ājanlom, szamitok ra. hogy kormányomat bizalomteljes közreműködésükkel támogatni fogjak és a legszivesebekben tūdōzōlōm űnōket! (Hosszas, telkes eljenzēs.)

Hirek.

— **Név magyarosítás.** Wetzlberg Lipōt joghallgató, pīnczai illetősēgű, budapesti lakos vezetke-nevnek „Vajdā”-ra kert atváltoztatasa belügyminiszteri rendelettel megengedetett.

— **Hymen.** Dr. Braun Gyula szabadkai orvos vasarnap d. u. 4 órákor vezette oltārhoz Szekely Ilonka kisasszonyt, Szekely Simon szabadkai könyvkereskedō leányt.

— **Hymen.** Rēth Bela török-becsei evang. lelkes eljegyezte Wodring Aranka k. a. palānkai polg. isk. tanitōnt.

— **Hymen.** Dr. Bugarszky István, a bpesti állatorvosi intézet vegytan-tanāra, zentai földink, f. hō 13-an eskűdōt örök hűseget Zubānovits Jankának Szegeden.

— **Hymen.** Petonezky Imre zentai m. kir. adōtiszt és tart. es. és kir. hadnagy eljegyezte Rovākovits Terez kisasszonyt, Rovākovits Lāzār polgārtársunk leányt.

— **Hymen.** Dr. Mitojevits Miloje n.-palānkai ügyved eljegyezte Ivanovits Zorka kisasszonyt, űzv. Ivanovits Maris n.-palānkai földbirtokosnō leányt.

— **Eljegyzēs.** Vormser Henrik, a szabadkai „Wormser Testvérek” czēg baltgja f. hō 8-an eljegyezte Dr. Klein Adolf ottani orvos, városi bizottsági tag nōveret, Berta kisasszonyt.

— **Eljegyzēs.** Kleiner Laura kisasszony ō-becsei tanitōnt, Kleiner Jānos nehāi moholi tanitō leányt eljegyezte Siegmund Vilmos hivatalnok BudapestiCl.

— **Eljegyzēs.** Schlesinger Ferenc sandori kereskedō eljegyezte Hacker Hermin kisasszonyt, Hacker Jozsef csanyi földbirtokos kedves és szeretetre méltō leányt.

— **Eskűvō.** Friedmann Mōr űjvidēki nagykereskedō e hō 16-an vezette oltārhoz Freud Erna kisasszonyt, Freud Armin paksi földbirtokos és nagykereskedō leányt.

— **Åjandék.** A szabadkai városi könyvtārval kapcsolatosan lētesitendō városi muzeum igen értékes régisēgi ājandékot kapott Macskovics Titusz és a szabadkai tēglagyāri részvénytársaság szivessegéből. Az elmult hōban t. i. négy igen szépen konzervált nagyobb urnāt, több kisebb eserēpednyet, egy cserēp poharat és egy gyōngynek vagy nehezéknek hasznāt atfutt lapos vörös anyagdarabot találtak a tēglagyārban egy halom leāsasa közben egy kis pīncze-fēle űregben. E 17 drōbt a muzeum mār āt is vette.

— **Halālozās.** Jōczits István az ō-becsei kereskedōk nesztora mlt szombaton elhalt. Temetese vasarnap volt nagy részvét mellett.

— **A trōnörōkōs tanácsosa.** L.—n bajai esztergályos az utczakon hazrōl hazra jár és kijelenti, hogy Rudolf trōnörōkōs, jōvendōbeli magyar király fōltāmadt és ōt (L.-t) kinevezte titkos tanácsosának. Kell tehát neki a közōnsēget elōre értesíteni „hogy a midōn az idō el ērkezik legyen készen minden ember.”

— **Egy kis vasuti szerencsétlenség.** Breszlauer Mōr zentai kereskedō az ottani vasuti állomāson kivaltotta a czimēre érkezett szállítmānyt s kocsijával a vasuti kocsi mellē állt, hogy könnyebben rakodhasson. A mint a saját kocsiját szorosan a vasuti kocsi mellē akarta tolatni, jobb keze a két kocsi közé szorult és mutató ujjának hegyet leszakította. Az állomás fōnök azonnal bevezette irodājāba és kesszeggel nyujtotta neki az első segélyt. Sebēt karbolos vízzel kimosata s bekötözte vattával, minek utāna haza bōcsājította. Ez is vasuti szerencsétlenség kicsiben.

— **Ongyilkossági kísérlet.** Rehak György baji kereskedōsegédnek neje anyōsával össze zōrdült és miután sērtve ērezte magát, gyufaoldatot ivott. A gyors orvosi segély a fiatal asszonyt visszaadta az életnek.

— **Bácskai anarchista.** Budapestről vett értesülés szerint Zagrabban letartóztatott egy Sasevits Szvetozar nevű topolyai születési szabólegényt, kinél nagy mennyiségű horvát és magyar nyelvű anarchista nyomtatványokat találtak.

— **Uj ovoda.** A petrováci ujjonnan szervezett kisdovedo f. hó 1-én rendeltetésének adatait, az oktatás már megkezdődött. — Kivánjuk, hogy az intézet nemes céljának teljesen megfeleljen!

— **Tűz Petrováczon.** Petrováczról írják nekünk: Mult héten Nongrády Pál udvarán szalmahordáskor a lerakott szalma eddig ismeretlen okból tüzet fogott, de szerencsére idejében észrevették és a rögtön a színhelyen termelt tűzoltóság még csirájában elfojtotta. Ezzel harmadikban sikerült derék tűzoltóinknak nagyobb tüzesetet ilyformán megakadályozhatni.

— **Megszökött sikkasztó.** Rosenberg Lajos pinczer, ki Preimajer Pál bajai casinói vendéglős karára 300 forintot elsikkasztott, f. hó 9-én családját ott hagyva megszökött. Körözésére elrendeltetett.

— **Szabadkai virtus.** Szabadkán majdnem áldozatát esett a mult héten egy szegény törpödött öreg ember néhány garázda legény duhajkodásának. Vert Pál 9-én éjjel megveretett és elvezetvélyesen megsebesülve most a kórházban fekszik. A 60 éves öreg ember a II. kör 607. sz. a. lakik, ismert alak volt a Kössuth-utczában, mert ő vitt rendszeren vizet a tanító-é-képző intézetbe. Szerencsétlensége történetét úgy adja elő, hogy az előtt való este 7 óra előtt már lefeküdt, György fia pedig elment a bálba mulatni. Úgy ejfélutáni 3 óraker szomszédnéja egy Róza nevezetű asszony lélekszakdva futott be hozzá, felkeltette, hogy menjen ki, mert a fiát agyonverik. Mialatt az öreg és felesége kimentek, a fiu megszökött s most a duhajkodó legények az öregnek támadtak. Beles Bódi torkon ragadta és kését neki fordította, az öreg azonban tudta magát védelmezni, ekkor Beles egyik társa hátulról bottal úgy fejbe vágta, hogy szegény menten eszméletét veszítette; többet nem tudott magáról. Még azt is elmondta, hogy a fiát is megszurkák a fején. A tetteseket már sikerült kézrekeríteni, ezek: Kis Beles Bódi (44 éves), Kiss Péter (18 éves), Kresztovác Imre (24 éves) és Garay-András (20 éves), kik most a hüvösön várják jól megérdemelt büntetésüket. Büntüléként egy nagy fejsze, egy olmos bot és egy bicska van lefoglalva. Kresztovác még forgó pisztolylyal is fenyegetőzött.

— **Eltűnt marhakereskedő.** Kurai Pál szabadkai marhakereskedő a napokban Szegedre utazott, hogy disznókat vásároljon. E célból több ezer forintot is vitt magával. Az uton azonban nyoma veszett és hír sem érkezett felőle családjához. Eltűnését a család bejelentette a szegedi rendőrségnél, de eddig ott sem tudtak nyomára akadni. Nem lehetetlen, hogy utközben kirabolták és meggyilkolták.

— **Felolvasás.** Mult vasárnap Szobonya Bertalan az adai földmives-iskola igazgatója Ó-Bécsen az Osztrogonác-féle tantelemben szép számú gazdaközönség előtt felolvasást tartott a hesseni légy ellen való védekezés mikéntjéről.

— **Halalozás.** Nálí Géza szabadkai törvényszéki hivatalnok Budapestben, a kórházban, a rajta eszközölt operáció után meghalt.

— **Megölte a saját vejét.** Papp József ujvidéki napszamos régóta ellenséges viszonyban élt vejével Katona Józseffel, ki Péterváradon vőczellérékedik. E hó 9-én Péterváradon közösen ott voltak egy lakodalmon s megint összeveszték. Kora hajnali órákban azután a öreg Papp József utra kelt, hogy Ujvidékre begyalogoljon. Vége utánament s a sáncz körül őt utólérté. A szóváltásból verekezés támadt, miközben az öreg vejét egy bicskával úgy megszurta, hogy az nyomban meghalt. Ezután szépen tovább bandukolt s lakására érvén, lefeküdt mintha misem történt volna. A rendőrség ágyában fogta el.

— **Betörés.** Kohn Manó bajai szappanos boltját f. hó 8—9-ik közötti éjjelen feltörték és az asztaliókban volt állítólag 45—50 fnt aprópénzt ellopták. A betöréssel egy esavargó gyanúsították, ki rablási kísérlet és lopás büntette miatt 6 évet töltött a váci fegyintézetben s a nyár folyamán szabadult ki, de az óta is csavargásban van. A lopás előtti napon a városban megfordult. Elfogatására az intézkedés megtérett.

— **Vidéki takarékpénztárak mozgalma.** A következő pénztézetek: ó- és uj-soóvei, palánkai, bács almai, csantavéri, bács-bresztováci, uj-verbászi, zsanisicsi, bács-topolyai, ó-becsei első, bács-tiszamelléki, adamoholi, ó-moroviczai, cservenkai, ó- és uj-szivácsi, katymari, ó-kéri takarékpénztárak kérvényt intéztek az iránt, hogy a megyei árva-pénzek egy része náluk helyezessék el. Kérvényükben kifejtik, hogy a fent elősorolt intézetek alap- és tartalék-tőkéje 1.044.978 fnt, ezen összeg fele részét: 522.489 fntot kívánának resztoitálni intézeteik között. A kerelem a legközelebb tárgyalatni fog.

— **Graef-banquett.** Czifrusz nyugalomba vonultával tanfelügyelőnek kinevezett Graef Nikász tiszteletére az ujvidéki népiskolák továbbá az ottani kereskedelmi és polgári iskolák a központi szálló helyiségeiben a hó 13-án, csütörtökön banquettet rendeztek. Volt vagy 90 résztvevő, köztök minden felekezeti és községi iskola tanári kara. Résztvettek az ünepléken rajtkar kívül még a főispán dr. Flatt Viktor, Kopper apát plébanos Belohorszky esperes, Molnár tiszteletű, a városi tanács képviselője, a különböző iskolaszékek tagjai. Egyszóval nagyon kiváló közönség. Az első felköszöntőt a főispán mondotta a királyná, utána Belohorszky a kormányra, s harmadiknak Bruck az ünepletre. Ezután megeregt a hivatalos tosztoknak véget venni nem akaró árja. Kohn dr. Flatt Viktorra, Mészáros a város polgárgara. Beszéltek még Jójárt, Kinsztler, Goldberger tanitók, s több mások.

— **Uj községi orvos.** Turián községi orvosát dr. Stern J. cservenkai orvos választott meg.

— **Lang József Szabadka városának** 42 éven át érdeműs állatorvosa a legutóbbi közgyűlés jóváhagyásával, s elismerése mellett nyugalomba vonult.

— **Első díjnyertes.** A szabadkai 6-ik honvéd gyalogezred tisztikara által e hó 9-én a szabadkai katonai lövöldében rendezett czéllövészeti versenyen az idén ismét ujvidéki honvédiszt lett az első díj nyertese: 12 díjból ugyanis Balogh Lajos ujvidéki honvédhadnagy nyerte el az első díjat, melyet Babolnay ezredes személyesen adott át.

— **Halalozás.** Spitzer József bajai néptanítónak neje, szül. Hirschler Karolin, mint értesülünk, kiallott műtét folytán a mult héten Bécsben meghalt.

A népfölkelés jelentkezése.

Budapest, szept. 15.

A m. kir. honvédelmi miniszter e napokban adja ki a népfölkelés némely csoportjainak jelentkezési kötelezettségéről szóló 1893. évi XXXVII. törvényzikk végrehajtására vonatkozó utasítást, a mennyiben maga a fentemlített törvényzikk már legközelebb életbe lép.

Az utasítás könnyű áttekinthetőség mellett csak 7 §-ból áll, melyek közül a nagyközönséget leginkább az 1. §. a jelentkezési kötelezettségről, a 2. §. a népfölkelési igazolványról, a 6. §. a szolgálatképtelenek való eljárásról és a 7. §. a büntető határozatokról szólva, érdekli.

Jelentkezésre köteles minden katonailag kiképzett népfelkelő; azaz olyanok, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak; a katonailag ki

nem képzettek közül csak azok, kik népfölkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva.

A jelentkezés kétféle: időszaki és esetenkénti.

Az időszaki jelentkezés évente egyszer — a folyó évben október 1-től november 15-ig terjedő időben — a vidék szerint kijelölt jelentkezési állomásokon rendszerint személyesen teljesítendő; az esetenkénti jelentkezés a lakhely változásának minden bejelentésére vonatkozik és szóval, vagy írásban teljesíthető.

Az írásbeli jelentkezés legcélszerűbben a jelentkező lap útján teljesíthető, mely minden községi előjárásnál ingyen kapható és portmentesen beküldhető.

Az időszaki jelentkezés nagyon meg van könnyítve; nem annyira a jelentkezési állomások sűrűsége, mint inkább az által, hogy igen számos esetben a személyes megjelenés írásbeli jelentkezéssel az említett jelentkező-lap után teljesíthető. Ezt tehetik nevezetesen: tisztjelöltek, papok, a nélkülözhetlen állami és közigazgatási tisztviselők, a pénzügyőrség, az erdészet, a vasutak, gőzhajók, posta és távirtda, a közsézbányák személyzete, az ideiglenesen felmentettek, a betegek, a fogságban levők, a külföldön tartózkodók és mind azok, kik a jelentkezésre kitézött napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem tűrő családi vagy magán viszonyok miatt a személyes jelentkezésben gátolva vannak.

A jelentkezés a hozzátartozók, rokonok, előjáró hivatalok sb. által is megírható.

A jelentkezési nap elmulasztása esetén a jelentkezés még 8 napon belül írásban pótolható.

A jelentkezéshez a katonai okmány (igazolvány, bizonyítvány, ajánlati lap stb.) elhozandó vagy csatolandó.

Minden jelentkezésre kötelezett népfelkelő jövőben népfölkelési bizonyítvánnyal lesz ellátva.

A jelentkezésre kitézött napok, helyek és eljárási módzatok a közönségnek évenként hirdetmények stb. által fognak tudomására hozatni.

A jelentkezés kötelessége az Ausztriában, Boszniában és a külföldön tartózkodókra is fennáll.

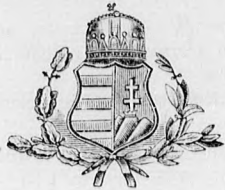
Igen fontos, hogy azok, kik magukat tördőrdőség folytán szolgálatképtelennek vélik, és ezt a jelentkezős alkalmával bejelentik, jövőre már békében felülvizsgálhatók és háborúban a népfelkelő fegyveres szolgálat, valamint békében a jelentkezés kötelezettsége alól felmenthetők.

A jelentkezés elmulasztása 2—5 egész 100 frtig terjedhető pénzbírsággal, esetleg megfelelő elzárással büntetettik.

Az Utasítás-többi pontjai a népfelkelő hatóságok eljárását és a jelentkezési adatok feldolgozásait szabályozza.

Az egész végrehajto Utasítás azon örvendetes benyomást teszi, hogy ha már katonai tekintetek a népfelkelési jelentkezést törvényes erővel kötelezővé tették, a honvédelmi miniszter e törvény végrehajtásából a lakosságra haramló terhet annyira megkönnyítette, a mennyire a katonai szempont legszélsőbb határa megengedte.

Az említett Utasítás a Pallas irodalmi társulatnál néhány krajczárert magánfélek által is megszerzhető.

Ezennel van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, miszerint tisztelt vevőim óha-
jának megfelelően, elhatároztam, hogy 74 év
óta fenálló s legjobb hírnevnek örvendő

cs. és kir. udvari hangszergyáramat

folyó évi július havától kezdve

zeneműkereskedéssel és kiadással

kapcsolatba hoztam. — Zenemű-kereskedé-
semben, — melynek vezetésével egy e téren
már 13 éven át üzletvezetői minőségben mű-
ködött szakfőúr bízott meg, — raktáron
lesznek a hazai és külföldi legjobb zeneiro-
dalom összes termékei és ágai.

Kitünő tisztelettel

SCHUNDA V. J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
zeneműkereskedő és kiadó

Budapesten, IV. ker., Magyar-utca 18. szám.

Utolsóelőtti **Lembergi** Sorsjegyek à 1 frt.
hét **kiállítási**

Főnyeremény 60.000 forint

11 Sorsjegy 10 frt —
6 .. 5 frt 50
Díjmentes és huzásjegyekért **20 krajczár** bekulandó.

kapható:
A lemergi országos
kiállítás sorsjegy-irodájában
Bécs, Bartenstein-utca 4.

és
Nikolits István fűszerkereskedőnél
Zomborban, városház épület.

0 cs. és kir. fensége
JÓZSEF FŐHERCEG
udvari szállítói

Walser Ferencz-féle

ALAPITTATOTT
1858.

ELSŐ MAGYAR GÉP- ÉS TŰZOLTÓ-SZER-GYÁR

Harang- és ércöntőde részvény-társaság

BUDAPESTEN, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66. sz.

Következő főosztályokat foglal magában:

10—12

I-ső osztály.

TŰZFECSKENDŐK gőz- vagy kézhajtásra, kerti fecskendők, viz-szállítók, mindennemű tűzoltószerek, vízfordók, létrák, egyéni felszerelések, tornaeszközök, közszolgálati szerek és eszközök, nevezetesen: utcai locsoló-gépek, utca-öntöző-kocsik, himbatargonczák szeméthordásra és utcák locsolására, pócegödör- és csatorna-tisztító gépek légszivattyúval (nappali bűzmentes munkához), fertőtlenítési szerkocsik, mentősisak füst- és fojtógázok (borpince) ellen

II-ik osztály.

VIZMŰVI OSZTÁLY. Szivattyúk minden célra és minden nagyságban bármilyen folyadékok szállítására, minden a vízműtani szakmába vágó gépek, vízvezetékek ipari vagy gazdasági célokra, vízvezetékek városok számára, nyilvános vagy községi fürdőházak, házi vízvezetékek, fürdők, bűzmentes árnyékszékék, csatornázások, központi fűtések lég-, víz- vagy gőzzel, meglegházak fűtési berendezése, forrásviz-cmelőgépek (Oellwter Walser-féle szabadalom) ásványvizek palackozására.

III-ik osztály.

ÉRC- ÉS HARANGÖNTŐDE. Harangok minden nagyságban, összhangzó harangcsoportok, szabadalmazott felszereléssel és vasharanglábak, ércöntvények rajz vagy minta szerint ipari és forgalmi célokra.

IV-ik osztály.

SISAK ÉS KATONAI FELSZERELÉSEK. Sisak, sapkák, bármely egyenruházott csapatok részére szükségelt fővegneműek, vas, érc, bőr vagy szövethől, oldalfegyverek, bőrárúk, szijneműek és teljes egyéni felszerelések.

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentve szolgáltatnak.

A legjobb és legegészségesebb francia cigaretta-papír a

LEGLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

Joseph Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden tőzsde, papirkereskedésben.